

Gospodarski izgledi v državah bivše Jugoslavije

Leto 2019 pozitivno za večino gospodarstev.

Bojan Ivanc, Analitika GZS

Hrvaška: odvisnost od turistične potrošnje tujcev

Hrvaška gospodarska rast bo v srednjeročnem obdobju temeljila na zasebni potrošnji in turizmu, kot tudi na črpanju evropskih sredstev (vpliv na investicije), pri čemer je bila Hrvaška do sedaj nekoliko manj uspešna, kar predstavlja izgubljeno priložnost za večjo rast investicij. Priložnosti so tako predvsem na področju energetske učinkovitosti, javne transportne infrastrukture ter komunalnih projektih. Glede na nizko doseganje črpanja EU sredstev v 2018 je pričakovati, da se bo učinek prenesel na naslednje obdobje. Hrvaški je namreč v iztekajoči finančni perspektivi namenjeno kar 12,7 milijarde evrov (25 % BDP).

Srbija: na krilih TNI in pričakovane rasti investicij

Politično tveganje glede zamenjave ozemelj na Kosovem in uvedba carin na srbske izdelke bosta najverjetneje znižali gospodarsko rast za okoli pol odstotka, dokler se zadnje ne umaknejo. Gospodarska konvergenca z EU naj bi se nadaljevala, vendar naj bi bila rast okoli 3 % (WIIW). Javni dolg se je v zadnjih letih znižal na 58 %, sanacija državnih podjetij pa bi lahko potencialno prispevala k dvigu tega deleža do 5 odstotnih točk (2 mrd EUR). Po ocenah WIIW naj bi dinar ostal v razmerju 120 do evra.

Bosna in Hercegovina: programi tujih institucij spodbujajo rast investicij

Po splošnih volitvah v oktobru 2018 se proces oblikovanja nove vlade podaljšuje in bo najverjetneje imel učinek na nekoliko nižjo gospodarsko rast od prej predvidene, okoli 2,5-odstotno. Državna potrošnja bo realno stagnirala. Po mnenju Svetovne banke (pomlad 2019) pa naj bi se rast okrepila na 3,4 % v 2019 in 3,9 % v 2020.

Severna Makedonija: novo ime znatno dviguje obete gospodarske rasti

Realni BDP naj bi se v 2019-2021 okrepil za okoli 3 % letno, medtem ko naj bi rast cen znašala okoli 2 % (WIIW). Domači respondenti v zadnji aktualni oceni so celo nekoliko bolj

optimistični za prihodnji dve leti, saj naj bi po 2,8-odstotni rasti v 2019 ta v 2020 in 2021 zrasla še za 3,2 % in 3,4 %, pri čemer njihova pričakovanja temeljijo na sproščanju monetarne politike, državni podpori podjetjem, politični stabilnosti, nadaljevanju integracijskih procesov z EU in NATOM, povečanju izvoza in investicij ter najavi velikih državnih infrastrukturnih projektov kot tudi rasti povprečne plače, kreditiranja in nižje brezposelnosti.

Kosovo: trgovinske vojne s Srbijo in BiH

Stopnja gospodarske rasti se bo v srednjem roku povzpela nad 4 %. Zasebna potrošnja, potrošnja države in investicije se bodo povečale, kar bo povečalo primanjkljaj v plačilni bilanci. Uvedba visokih carin na uvoz blaga iz Srbije ne bo imela pomembnega učinka na gospodarstvo. Letos bo odločilno leto za dialog s Srbijo, kar bo odločalo o bodoči vlogi Kosova v EU. IMF ocenjuje, da je domači bančni sistem kljub rasti kreditov, višji od 10 %, v dobrem stanju ter se finančno poglobljanje nadaljuje. Tudi v letu 2019 naj bi rast posojil zasebnemu sektorju ostala visoka, pri okoli 9,5 %. Med večjimi projekti je načrtovana gradnja nove TE, ki naj bi omejila ozka grla v preskrbi z električno energijo.

Črna gora: prvi na zahodnem Balkanu pri uvedbi sheme državljanstva za investicije

Po visoki, skoraj 4-odstotni rasti v Črni gori, ki je bila posledica rastočih investicij in izvoza, bo gospodarstvo pod vplivom nižanja javno-finančnih izdatkov, kar naj bi vodilo k umirjanju rasti (na okoli 2,2 % v obdobju 2019-2021). V letu 2019 je sicer Črna gora sprejela program za privabljanje tujih državljanov (Montenegro Citizenship by Investment Programme), ki sledi usmeritvam Malte, Portugalske, Španije, Cipra in Grčije v regiji ter je namenjen spodbudi domačemu turizmu ter nepremičninskemu trgu in investicijam. Izgradnja novih turističnih objektov in energetske infrastrukture naj bi prispevala k rasti izvoza v naslednjih letih, medtem ko naj bi se uvoz znižal zaradi manjših potreb po uvozu strojev. [gg](#)